Akaa (Toijala)
Matinlahti
arkeologinen valvonta
2017



Teemu Tiainen

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Verkonrakentaja Wire Oy

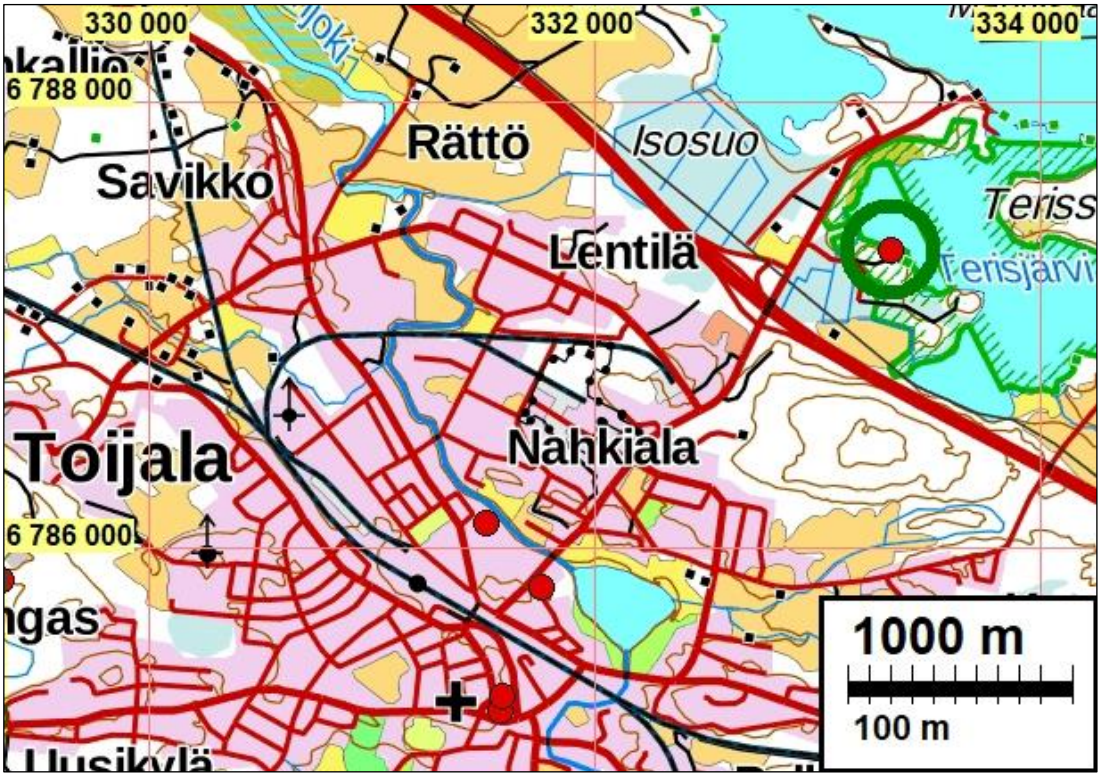
Sisältö

Perustiedot **2**
Kartat **3**
Valvonta **4**
Tulos **7**
Lähteet **7**

Kansikuva: Valvonnassa kaivetun maakaapeliojan kivistä länsiosaa. Länteen.

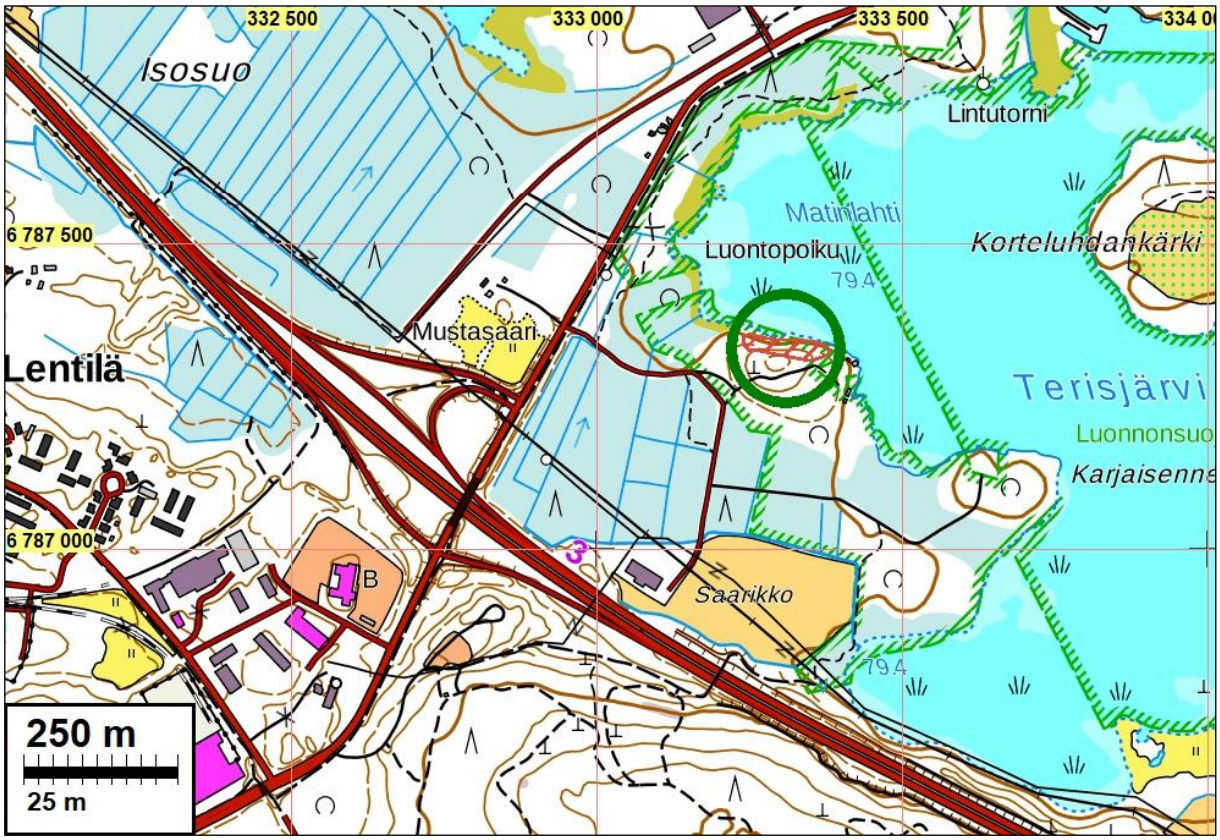
Perustiedot

Alue: Akaa Toijala. Matinlahden kivikautisen asuinpaikan kaakkoispuoli.
Tarkoitus: Valvoa maakaapeliojan kaivamista siltä varalta, että läheinen kivikautinen asuinpaikka ulottuisi kaivettavalle maakaapelilinjalle.
Työaika: Maastotyö 28.8.2017.
Tekijät: Mikroliitti Oy, Teemu Tiainen.
Kustantaja: Verkonrakentaja Wire Oy.
Aikaisemmat tutkimukset: Lähialueella Antti Bilund 1998 inventointi.
Tulokset: Valvonnassa kaivetulla maakaapelilinjalla ei havaittu kiinteää muinaisjäännöstä.

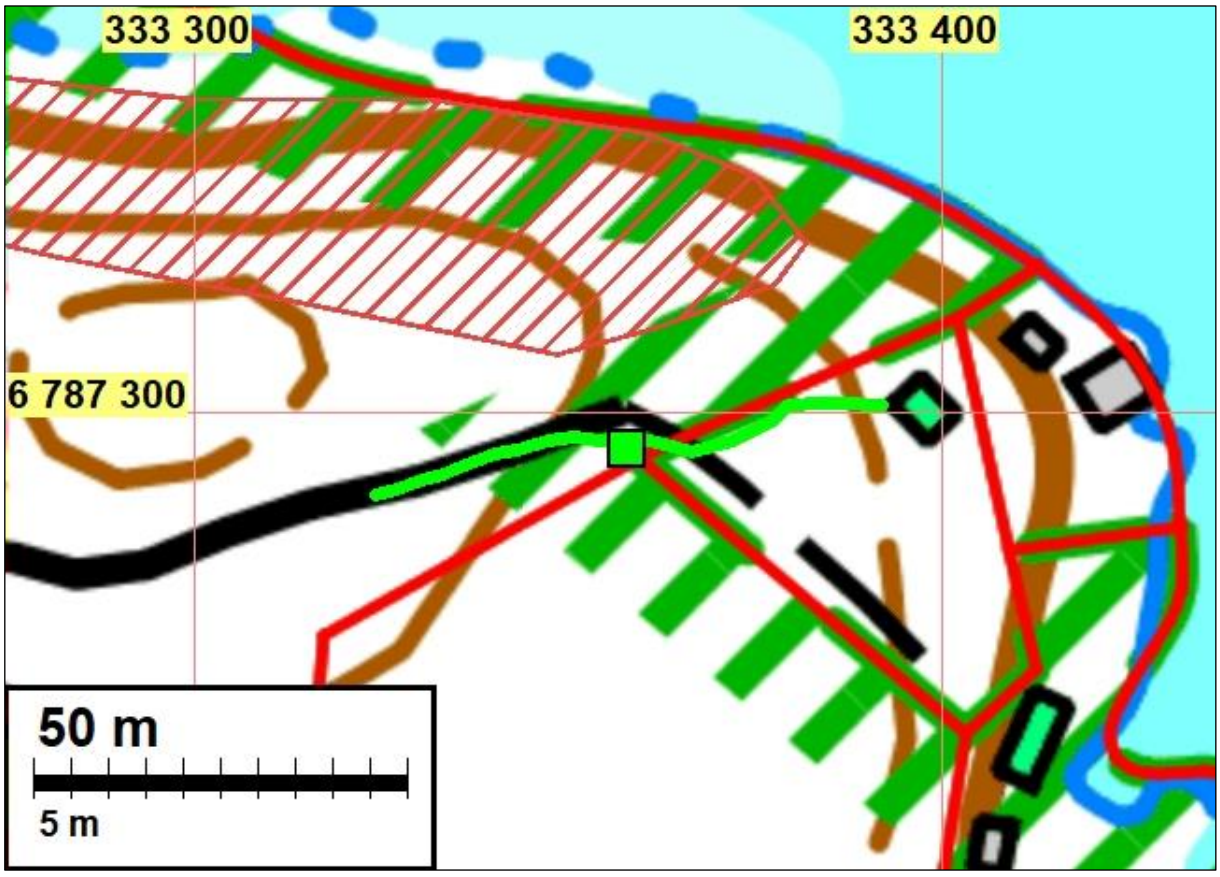


Selityksiä: Tutkimusalue sijaitsee vihreän ympyrän sisällä kartan koillisosassa. Lähialueen muinaisjäännökset on merkattu punaisin palloin. Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat: Maanmittauslaitoksen maastotietokanta 08/2017. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 08/2017. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kuvat: T. Tiainen.

Kartat



Valvonnassa kaivettu alue on kartan keskiosassa, vihreän ympyrän sisällä.



Valvonnassa kaivettu maakaapelilinja on merkattu vaalean vihreällä viivalla, jakokaapin paikka vihreällä neliöllä. Kartan pohjoisosan punaisella vinoviivoituksella merkattu alue on Matinlahden muinaisjäännösalue. Vaaleamman punaiset viivat ovat kiinteistörajoja.

Valvonta

Akaalla, Toijalan keskustan itäpuolella, on käynnissä sähköjohtojen maakaapelointi. Pirkanmaan maakuntamuseo edellytti lausunnossaan (26.4.2017 DIAR: 106/2017), että suunnitteilla olevat maakaapelilinja sekä siihen liittyvä jakokaappi tulee kaivaa arkeologian valvonnassa entuudestaan tunnetun kiinteän muinaisjäännöksen *Matinlahti* (mj-rek 864010006) kaakkoispuolella. Verkonrakentaja Wire Oy tilasi kyseisen valvonnan Mikroliitti Oy:ltä ja valvonnan suoritti Teemu Tiainen 28.8.2017 valvonnan kannalta erinomaisissa olosuhteissa.



Valvonnassa kaivetun maakaapeliojan itäosa. Koilliseen.

Valvottavan maakaapeliojan luoteispuolella sijaitseva tunnettu kiinteä muinaisjäännös *Matinlahti* on kivikautinen asuinpaikka. Kohteen löysi inventoinnissa Antti Bilund vuonna 1998. Bilund havaitsi paikalle tekemistään koekuopista esihistoriallista keramiikkaa, palanutta savea sekä mahdollisen kvartsi-iskoksen. Bilund pitää inventointihavaintojen perusteella todennäköisempänä sitä, että asuinpaikka painottuu muinaisjäännösalueen itäosaan. Pirkanmaan maakuntamuseon edellyttämä valvonnassa kaivettava maakaapelin osuus sijoittuu muinaisjäännösalueen kaakkoispuolelle.

Maakaapeliojan tavoitesyvyys oli 80 cm. Oja kaivettiin kärkeään kohti kapenevalla kauhalla: pohjalta kaapeliojan leveys oli noin 40 cm ja maanpinnan tasalta noin 75 cm. Sekä kaapeliojan syvyys että leveys vaihtelivat paikoitellen, mikä johtui osin hyvin kivisestä maaperästä – kivien poistaminen romahdutti jo kaivettua ojaa. Valvonnassa kaivetun maakaapeliojan pituus oli noin 73,5 metriä. Valvonnassa kaivetun maakaapeliojan länsipää ulottui Pirkanmaan maakuntamuseon osoittamaan kohtaan, koordinaattipisteeseen N 6787289 E 333324. Itäpäästään valvottu osuus päättyi kesäasunnon kulmalle (N 6787301 E 333392).



Mökkitien keskiosaan tehdyn maakaapeliojan pohjoisleikkausta. Maalajikaivannossa oli kivistä hiekkaista hiesua.

Maakaapeliojan kaivaminen aloitettiin sen itäpäästä, paikalla sijaitsevan kesäasunnon nurkalta. Maaperä kesäasunnon hoidetulla pihamaalla oli 10-20 cm:n paksuisen nurmi/hiekkamulta kerroksen alapuolella hiekkaista ja kivistä hiesua, jonka väri vaaleni syvemmälle mentäessä. Noin 4,5 metriä kesäasunnosta länteen hiesukerroksen yläosa (10-20 cm:n paksuudelta) oli voimakkaan punaruskeaa kivistä hiekkaa/soraa. Punaruskeasta kerroksesta ei havaittu mitään ihmistekoista, joten sitä on pidettävä luontaisena. Maakerroksen on värjännyt luultavasti joko pihamullan huuhtoutuminen alapuoliseen kerrokseen tai paikalla olleet ruosteisen (eli rautapitoisen) oloiset kivet. Tätä punaruskeaa maalajia jatkui noin 5,5 metrin matkan.



Maakaapeliojan keskiosaa, kuvattu mökkitieltä kohti itää ja kesäasunnon pihamaata.




Lähellä kesäasuntoa maakaapeliojassa havaittiin nurmi/multakerroksen alla punaruskea hiekkainen hiesu. Vasen: punaruskean maan aluetta. Kuvattu kesäasunnon nurkalta kohti länttä. Oikea: punaruskean alueen keskiosan pohjoisleikkausta.

Valvonnassa kaivetun maakaapeliojan länsipuoli kaivettiin mökkitien kohdalle. Mökkitien itäpäähän kaivetun ojan itälaitaan kaivettiin laajennos jakokaappia varten. Noin 1,5 x 2,2 m kokoisen jakokaappi (N 6787295 E 333358) kaivettiin kaapeliojan lailla noin 80 cm syväksi. Jakokapin kohdalta ei havaittu arkeologisesti mitään mielenkiintoista – kuten ei muualtakaan valvonnassa kaivetun ojan kohdalta. Maalaji mökkitien kohdalla on paikoitellen hyvin kivistä hiekkaista hiesua, jonka väri vaalenee syvemmälle mentäessä kohti vaalean harmaata.



Tulevan jakokaapin kohdalle kaivettu laajennos. Itään.

Tulos

Akaan Toijalassa sijaitsevan *Matinlahden* kivikautisen asuinpaikan kaakkoispuolelle valvonnan aikana kaivetussa maakaapeliojassa ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

28.8.2017

Teemu Tiainen



Maakaapeliojaa mökkitien kohdalla. Länteen.

Lähteet

Bilund, Antti 1999. Toijala. Arkeologinen perusinventointi 1998. Maakunnallinen yksikkö, Tampereen museot